

Antoni Muntadas, Antoni Mercader i Enric Franch, a l'exposició de la Fundació Suñol QUIM PUIG



Entranyes expositives

Mostra atípica

L'exposició 'Muntadas-Franch, dispositius d'exposició' és atípica en el seu plantejament de no exposar directament obres de l'artista. Es pot veure fins al 22 de març.

L'artista Antoni Muntadas i el seu col·laborador habitual, el dissenyador Enric Franch, mostren com es gesta una exposició d'art contemporani a l'Espai Zero de la Fundació Suñol

És fàcil imaginar-se els tallers dels grans artistes del Renaixement plens d'operaris i aprenents que acabaven donant forma a les pintures i les escultures. Miquel Àngel va fer córrer entre els seus contemporanis, per pura vanitat, que s'havia empassat tot solet l'empresa de pintar la volta de la Capella Sixtina. Era mentida perquè hi ha documents al Vaticà que mostren els sous que van cobrar els seus col·laboradors durant tot el temps que es va trigar a realitzar el fresc. I això no li treu pas mèrit, a l'obra. Tant el romanticisme i la mística, diguem-ne picassiana, del segle XX van establir la imatge de l'artista tancat durant llargues hores al seu estudi. El demiürg clos en el seu propi espai, allunyat del món.

L'art contemporani, però, ha trencat per sempre amb el mite del creador solitari. És cert que en el procés creatiu hi ha moments en què la soledat és necessària –la idea, la gè-

nesi de tot plegat, esbossat en un dibuix o document en què la inspiració es manifesta individualment– però sovint el projecte s'acaba articulant gràcies a processos intensament realitzats en xarxa i en col·laboració.

En el nostre país, tenim un exemple molt clar d'aquest tipus de sinergia creadora. L'artista Antoni Muntadas i el dissenyador industrial Enric Franch fa trenta anys que es coneixen i des d'aleshores Franch ha dissenyat la majoria d'exposicions de Muntadas. Va ser precisament el professor Antoni Mercader qui els va presentar i qui ara comissaria una exposició a l'Espai Zero de la Fundació Suñol de Barcelona, que desentraña el procés d'organització de les exposicions de Muntadas. Aquesta no és –que quedi clar– una exposició de l'artista, sinó una exposició sobre com es fan les seves exposicions. Una mena de metaexposició, més conceptual i autoreferencial, impossible.

Mostrant com a exemple onze projectes expositius, la mostra desglossa a través de documents, esbossos, fotografies i plànols la col·laboració entre Muntadas i Franch. "L'exposició vol desmitificar la idea que l'artista treballa sol. En la meva pràctica artística necessito treballar amb altra gent", explica Muntadas. Projectes de l'artista com *On Translation*, amb el seu fort component social i polític i una gran dimensió internacional, no tenen sentit sense un equip al costat de gran abast.

En el cas particular de la relació entre Muntadas i Franch, el dissenyador té clar que sempre ha d'estar al servei de la idea de l'artista, però entre ells el diàleg és constant. No és fàcil apropar al públic algunes obres d'art contemporani perquè precisament en elles el procés és el més important. Aquest és el gran repte amb el qual s'enfronta sovint el dissenyador. "Tradicionalment en les exposicions, es partia d'objectes artístics, fossin pintures o escultures. En el cas del conceptual i d'artistes com Muntadas l'obra són les idees, el procés. El dissenyador ja no té un objecte com a peça estel·lar", matisa Franch.

Així que es tracta de presentar de la manera més atractiva possible una part del material que és intangible. Juga un paper important l'arquitectura de l'espai expositiu, com va passar amb l'exposició de Muntadas al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (Macba), on l'exposició es desplegava en els passadissos, de manera allargassada.

Muntadas qualifica la mostra d'"experiment" per aquest afany d'ensenyar les interioritats de l'organització d'exposicions. És una mostra que no hauria estat possible si l'artista i el dissenyador no haguessin salvaguardat els documents. Muntadas els conserva en el seu arxiu, mentre que Franch els té dipositats al Macba. Muntadas creu, però, que hi ha "un fetitxisme del document" exagerat pel que fa als artistes: "Hauríem de destruir més i que quedés només l'essencial." *